



Aku, która sprowadziła słońce

Alsha Nelson

Idowu Abayomi Oluwasegun

polski: Gabriela Zarzecka



Rodzinna matematyka
od najmłodszych lat

Early
Family
Math



Interaktywna przygoda

Dorośli czytelnicy

3 poziomy rozmowy Wybierz poziom odpowiedni dla swojego dziecka. Kiedy zadajesz pytania lub coś komentujesz, daj dziecku czas na zastanowienie się i odpowiedź. Jeśli dziecko ma trudności z odpowiedzią, pomóż mu. Kiedy odpowie, zadawaj kolejne pytania lub dodawaj komentarze, które nawiązują do jego odpowiedzi i pomagają mu rozwinąć myśl.

Poziom 1 Zadawaj proste i konkretne pytania. Pytaj o to, co widzicie na stronie, i wskazuj poszczególne elementy. Na przykład: „Gdzie jest zabawka?”, „Co oni robią?”, „Jak nazywa się ta rzecz?”, „Jakiego jest koloru?”, „Ile jest piłek?”

Poziom 2 Zadawaj bardziej ogólne lub otwarte pytania dotyczące tego, co dzieje się w danym momencie historii. Na przykład: „Co widzisz na tej stronie?”, „Co to za grupa przedmiotów?”

Poziom 3 Pytaj o przebieg historii i zachęcaj dziecko do przewidywania, co wydarzy się dalej. Na przykład: „Co się wydarzyło?”, „Co wydarzy się dalej?”, „Czy zdarzyło Ci się coś podobnego?”, „Czy masz podobne doświadczenia?”, „Jak myślisz, co czuje ta osoba?”.

Matematyka i nowe słowa W tej historii pojawiają się kolory, opisy i kształty. Dziecko poznaje takie słowa jak: biały, czerwony, żółty, pomarańczowy, brązowy, kolory tęczy, taki sam, pasujący, inny, różnica, długi, dłuższy, krótki, bardzo, zakrzywiony, prosty, okrągły, trójkąt i prostokąt.

Czytaj, rozmawiaj i baw się! Podane pytania i komentarze to dopiero początek.

Dla pierwszego poziomu podczas czytania korzystaj z czerwonych pytań i komentarzy.

Dla drugiego poziomu podczas czytania korzystaj z niebieskich pytań i komentarzy.

Dla trzeciego poziomu podczas czytania korzystaj z zielonych pytań i komentarzy.

Następnie podążaj za zainteresowaniami dziecka. Pozwól, żeby rozmowa rozwijała się w ciekawy i kreatywny sposób.



Dawno temu, w miasteczku Sunland, mieszkała dziewczynka o bardzo długich nogach. Miała na imię Aku.

1. Widzisz tutaj trzy okrągłe domy z dachami pokrytymi strzechą. Strzecha to mieszanka suchych i żywych roślin, najczęściej trawy. Taki dach pomaga utrzymać w domu chłód, gdy jest gorąco, i ciepło, gdy jest zimno. Z daleka te dachy wyglądają jak trójkąty.

2. Jak myślisz, dlaczego te domy mają okrągły kształt?

3. Zwróć uwagę na twarz Aku i ułożenie jej rąk. Po ułożeniu ciała często możemy poznać, co ktoś czuje. Jak myślisz, co czuje Aku?



Aku często zastanawiała się nad różnymi rzeczami.

Czasami tata Aku, Ataa Ankra, który był rybakiem, zabierał ją ze sobą nad rzekę. Razem łowili ryby z jego canoe. Podczas łowienia Aku zastanawiała się, dlaczego słońce zawsze spogląda na nią z nieba.

Czasami Aku pomagała mamie, A'anui, gotować. Zastanawiała się wtedy, dlaczego olej palmowy w tykwie wygląda na czerwony, a w potrawie z batatów jest żółty.

1. Ciekawość i zadawanie pytań to ważny sposób na poznawanie nowych rzeczy. Czego jesteś teraz ciekaw?
2. Aku czuje szczególną więź ze słońcem. Niektórzy ludzie czują więź z księżycem albo z jakąś gwiazdą. Czy zauważasz coś szczególnego w słońcu, na przykład gdzie znajduje się rano albo wieczorem?
3. Kiedy promienie słońca przechodzą przez deszcz, na niebie pojawia się piękna tęcza w kształcie łuku. Taki łuk jest częścią koła. Czy potrafisz wymienić kolory tęczy?



Aku zastanawiała się też, dlaczego Oti, jej brat, i inni chłopcy nie chcą pozwolić jej grać z nimi w piłkę. Pewnego dnia zapytała ich, dlaczego nie może się z nimi bawić. Chłopcy tylko się roześmiali i powiedzieli jej, żeby poszła bawić się z dziewczynkami.

Dziewczynki też nie chciały bawić się z Aku. „Masz za długie nogi” - mówiły.

Aku została sama. Nie miała z kim dzielić się swoimi myślami i pytaniami.

1. Czy w piłkę można grać tylko w określonej grupie? Czy znasz jakieś sporty, w które mogą grać tylko chłopcy albo tylko dziewczynki?

2. Wskaż ubrania w tych samych kolorach. Czy widzisz jakiś kolor, który nie ma swojej pary?

3. Czasami ktoś nie zostaje dopuszczony do zabawy lub grupy tylko dlatego, że czymś różni się od innych. Czy zdarzyło Ci się kiedyś zobaczyć, że ktoś został w ten sposób wykluczony? To nie jest miłe!



Wkrótce jednak Aku zaprzyjaźniła się ze słońcem.

Każdego ranka, gdy się budziła, z radością czekała na jego widok. Koguty piał, oznajmiając wschód słońca. Aku uwielbiała tańczyć w porannym słońcu, a jej cień tańczył razem z nią. Świergot ptaków sprawiał, że poranne pianie kogutów brzmiało jeszcze piękniej.

Słońce napełniało Aku radością. Dzięki niemu często się uśmiechała.

1. Ptaki często ćwierkają, a koguty pieją tuż przed wschodem słońca. Czy kiedy budzisz się wcześniej rano, słyszysz jakieś szczególne odgłosy?

2. Zwróć uwagę na cienie, które słońce tworzy na tej i na wielu innych stronach.

3. Rano i późnym popołudniem słońce tworzy dłuższe cienie, a w południe cienie są bardzo krótkie. Czy zdarzyło Ci się bawić własnym cieniem, który naśladuje Twoje ruchy i podąża za Tobą?



Pewnego dnia jednak słońce nie wzeszło. Aku czekała, aż koguty zapieją, ale nie zapiały. Ptaki również nie ćwierkały.

Bez słońca w Sunland ludzie nie mogli normalnie wykonywać swoich codziennych zajęć. Rolnicy nie mogli iść na swoje pola, a niebo było szare i ponure. Ataa Ankra nie mógł wypłynąć na ryby. Dzieci również nie mogły przygotować się do szkoły. Kobiety nie mogły iść na targ, żeby targować się o ceny mydła i nafty.

Aku tęskniła za tym wszystkim. Brakowało jej piania kogutów i śpiewu ptaków. Najbardziej jednak brakowało jej wschodu słońca.

1. Prostokąt to kształt, który ma cztery proste boki, tak jak ta strona. Ile prostokątów potrafisz znaleźć na tym obrazku?

2. Jeśli jest ciemno, kiedy wstajesz, jakie rzeczy możesz robić bez słońca na niebie?

3. Jeśli pewnego ciemnego poranka nie zobaczysz słońca, co sobie pomyślisz?



Wszyscy chcieli wiedzieć, gdzie podziało się słońce. „Może słońce umarło” - mówili niektórzy. „Słońce gdzieś odleciało” - mówili inni.

Aku nie zgadzała się z nimi. „Nie, słońce nie umarło. I nigdzie nie odleciało. Gdyby tak było, najpierw powiedziałoby mi o tym”.

Niektórzy zaśmiali się z tego, co powiedziała Aku. Mimo to Aku mówiła dalej: „Mówię prawdę. Słońce jest moim przyjacielem. Słońce nie umarło. Ono tylko -”. Ale nikt już nie chciał słuchać. Wszyscy zapomnieli o słońcu. Śmiali się z Aku. Dzieci też się śmiały. Śmiech dzieci bolał Aku najbardziej.

1. Na obrazku jest 6 dzieci. Ile ich kończyn (rąk i nóg) widać?
2. Policz, przeskakując co 4, sześć razy, aby dowiedzieć się, ile kończyn ma tych 6 dzieci. Możesz też liczyć co 6, cztery razy, aby otrzymać tę samą liczbę. Dlaczego to działa?
3. O ile więcej kończyn mają te dzieci, niż wynosi liczba kończyn, które widać?



Smutna jak niebo, Aku szybko wróciła do domu.

Po drodze przypadkowo kopnęła piłkę należącą do swojego brata. Piłka potoczyła się do kuchni. W kącie kuchni stała tykwa z olejem palmowym. Piłka uderzyła w tykwę i ją przewróciła.

Olej palmowy się wylał i pobrudził piłkę.

1. Jak myślisz, co zrobi brat Aku, kiedy zobaczy, że cała piłka jest pokryta olejem?

2. Tykwa to naczynie, w którym znajdował się olej. Jak cały ten olej zmieścił się w tej tykwie?

3. Czy zdarzyło Ci się kiedyś wylać na podłogę trochę wody lub mleka z małej szklanki i obserwować, jak płyn się rozlewa? Niewielka ilość może pokryć dużą część podłogi!



Oti wszedł do domu z jednym ze swoich kolegów, żeby zabrać piłkę. Zobaczył przewróconą tykwę i rozlany olej palmowy. Zobaczył też swoją zabrudzoną piłkę.

Zanim zdążył wybiec z domu, żeby powiedzieć A'nui, co zrobiła Aku, Aku podniosła piłkę i uciekła. Chłopcy pobiegli za Aku. Wszyscy spotkali A'anę na zewnątrz domu. A'ana zobaczyła Aku trzymającą piłkę. Zanim zdążyła zawołać Aku i ją skarcić, Aku przebiegła obok niej.

Oti, A'ana i wszyscy mieszkańcy Sunland patrzyli, jak Aku ucieka. Zastanawiali się, co zrobi z pobrudzoną piłką.

1. Wiele dziesięcioletnich dzieci potrafi przebiec kilometr w dziesięć minut. Aku jest wyjątkowo szybka. Jak myślisz, w ile minut przebiega kilometr? W 2 minuty? W 5 minut? W 8 minut?

2. Co sprawia, że Aku potrafi biegać tak szybko?

3. Słońce zniknęło, ludzie śmieją się z Aku, a jej piłka jest brudna. Jak myślisz, jak potoczy się dalsza historia i jak rozwiążą się te wszystkie problemy?



Aku zatrzymała się na środku rynku.
Położyła piłkę na ziemi.

Zamaszyście machnęła rękami, a
potem szybko zamachnęła się jedną
długą nogą i kopnęła piłkę. Piłka
potoczyła się po ziemi, obracając się
i zmierzając w stronę skraju rynku.
Uderzyła w korzenie palmy rosnącej na
jednym końcu rynku.

1. Co na obrazku pokazuje, że piłka leci
bardzo szybko?

2. Dlaczego tor lotu piłki jest
zakrzywiony, a nie prosty?

3. Dlaczego Aku musiała zamachnąć
się rękami, żeby mocno kopnąć piłkę?
Zastanów się, ile innych części ciała
porusza się, gdy wprawiamy w ruch
tylko jedną jego część.



Piłka poszybowała wysoko w smutne niebo. Mieszkańcy Sunland z szeroko otwartymi ustami patrzyli, jak leci coraz wyżej. Wzbiła się ponad chmury i zniknęła im z oczu.

Wszystko znieruchomiło. Wszędzie panowała cisza.

Nagle niebo się rozjaśniło. Chmury stały się białe, okrągłe i puszyste. Wtedy zza chmur wyłoniła się wielka kula. Była jasna i miała czerwono-żółty kolor, jak olej palmowy. To było słońce. Słońce Aku.

Wszystko zaczęło się poruszać. Cisza minęła.

1. Ile różnych kolorów ubrań widzisz na obrazku? Których kolorów tęczy brakuje?

2. Czy kolory Twoich ubrań pasują do któregoś z tych kolorów?

3. Zauważanie podobieństw i różnic pomaga nam lepiej rozumieć otaczający nas świat.



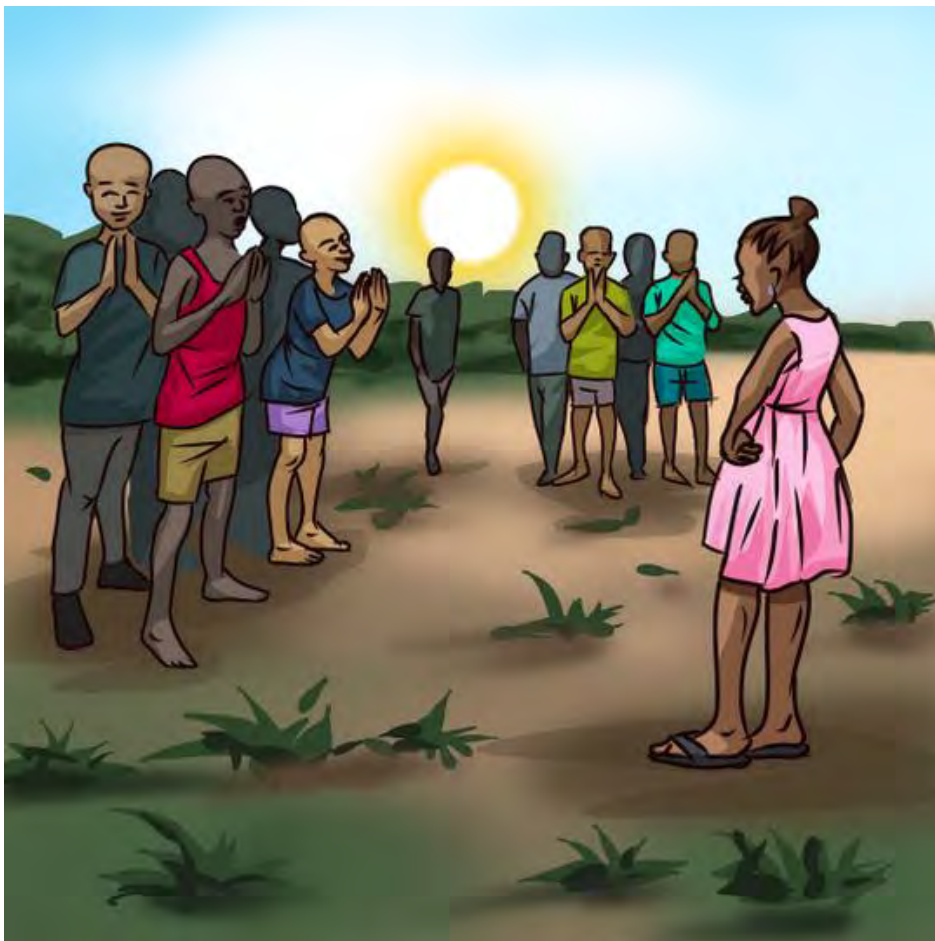
Wkrótce wszyscy zaczęli spieszyć się do domów, żeby przygotować się do swoich codziennych zajęć.

Ataa Ankra szukał swojego wiadra na ryby. Rolnicy wzięli motyki. Dzieci wykapały się i ubrały, gotowe do szkoły. Kobiety zawiązały pieniądze na końcach swoich chust. Wzięły misy i kosze, po czym pospieszyły na targ.

1. Patrzenie bezpośrednio na słońce jest niebezpieczne, ale możemy obserwować, jak zmienia się jego wygląd. W zależności od pogody i pory dnia słońce może mieć różne kolory – jasno żółty, biały, pomarańczowy, a nawet brązowy.

2. Co robisz w ciągu dnia, czego nie możesz robić w nocy?

3. W historii wspomniano o rolnikach pracujących na polach, ludziach idących na targ i dzieciach chodzących do szkoły. Jakie inne zajęcia dorosłych odbywają się tylko wtedy, gdy świeci słońce?



Słońce wróciło do Sunland. Aku tego dokonała. Rozpoczął się nowy dzień...

1. Dlaczego Aku kopnęła piłkę wysoko w niebo? Czy zrobiła to, żeby słońce wróciło, czy miała inny powód?

2. Słońce było jedynym przyjacielem Aku. Aku poświęcała mu dużo uwagi, a słońce było przy niej i nie wyśmiewało jej z powodu długich nóg. Jak myślisz, co sprawia, że przyjaźń jest udana?

3. Czasami jakieś wydarzenie może poróżnić dwoje przyjaciół i sprawić, że nie potrafią się ze sobą porozumieć. Czy zdarzyło Ci się kiedyś coś takiego z przyjacielem lub przyjaciółką? Czy udało Wam się znaleźć sposób, żeby naprawić tę sytuację?

Aku the Sun Maker

Author -- AishaNelson

Translation -- AishaNelson

Illustration -- IdowuAbayomi Oluwasegun

Language -- English

Level -- Readaloud

© African Storybook Initiative 2018

Creative Commons: Attribution 4.0

Source www.africanstorybook.org